

23.DE KLENCKE

Een ruim 200 ha groot landgoed, met bos, heide en landerijen, waarin omgracht landhuis uit de 18e eeuw. Gelegen ten oosten van Oosterhesselen. Vrije wandeling op wegen en paden.

24.DWINGELOSE HEIDE

Een oorspronkelijk Drents heidelandschap, ruim 1000 ha groot, met veel Dopheide. Schaapskudde en schaapskooi. Met uitzondering van de broedtijd vrije wandeling op wegen en paden.

25.BERKENHEUVEL / WAPSERVELD

Een prachtig gebied, groot 750 ha, bestaande uit grove dennenbossen met een rijke onderbegroeiing van o.a. kraaiheide, mossen, korstmossen en vossebes. Uitzonderd het rustgebied voor het wild, is het geheel toegankelijk op wegen en paden.

26.FOCHTELOËRVEEN

1582 ha in eigendom en/of beheer. Nog levend hoogveen aanwezig. Bijzondere fauna met o.m. Korhoen, Wulp, Adder en Ringslang. Slechts toegankelijk via een fietspad.

S. A. v.d. Oever

Wilt u meer weten over het werk van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland of wilt u hun belangrijke werk steunen? Wordt dan lid. Voor het minimumbedrag van f 25,- bent u lid. U hebt dan gratis toegang tot de meeste bezittingen van de Vereniging en u ontvangt tevens 4 x per jaar het aardige tijdschrift Natuurbehoud, dat u op de hoogte houdt van het wel en wee binnen de Vereniging. Jeugdleden betalen minimaal f 7,50, Administratie-adres: Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, Noordereind 60, 1243 JJ 's-Gravenland.

VREEMDE ZANGERS

Het geluid dat de vogels voortbrengen heeft de mens altijd geïnteresseerd, denk ik zo. Ver terug in de geschiedenis, werden vogels reeds om hun zang in kooien gehouden. Ook in de muziek werd vogelzang als thema gebruikt, zoals b.v. in de Jaargetijden van Vivaldi.

Op oude schilderijen, zoals b.v. bij Jeroen Bosch, zien we de kooivogels afgebeeld. Dat de zang van vrij-levende vogels te verkiezen is boven die van de kooivogels wist men echter vroeger ook al.

In de "Noordwijkse Arcadia" (van 1748) -mede op initiatief van onze voorzitter enige jaren geleden opnieuw uitgegeven- lezen we:

"daar rijst een Leewerk in de lucht !
ziet eens ! wat aangename vlucht !
Hoort ! dat zijn hemelsche gezangen...."

De franse schrijver Michelet zegt het in het begin van de 19e eeuw zo:

"Gewiekte stemmen van vuur, engelenstemmen !
uitingen van intens leven, een hoger leven dan het onze.. "

Guido Gezelle wijdt een lang gedicht aan de vogels waarin hij de geluiden die onze gevederde vrienden maken als volgt beschrijft:

"Zangebroueders uit het woud met uw talen duizendvoud !
Gij die kwinkt en gij die kwedelt, Gij die schijfelt en die vedelt
Gij die neuriet en gij die tiert ,Gij die piept en tiereliert
Gij die wistelt en die teutert ,Gij die knotert en die kneutert
Gij die wispelt en die fluit ,Gij die tjeipt en tureluit
Gij die tatert en die kwettert ,Gij die klapt en lacht en schettert
Vezelt, orgelt, zingt en speelt ,Lispelt, ritselt, 'tjelpt en kweelt...."

In het album Vogelzang van Jac.P.Thijssse (1965) staat informatie over de zang van de vogels. Thijssse probeert aan te geven wat de vogels zingen. Het blijkt dat zoiets niet eenvoudig is. Als voorbeeld noemt hij de kievit. Wij horen in zijn roep ongeveer zijn naam kievit. De Engelsen horen echter peewit. Praten de Kieviten daar anders dan hier??

Bekend is wel dat de zang van vogels "dialecten" kent. Een aardig voorbeeld hiervan is de grutto.. De Grutto op de grammofoonplaatjes van Vogelbescherming roept beslist anders dan de Grutto hier bij ons in de omgeving. Vooral van de echte zangvogels is bekend dat hun geluid per streek kan verschillen.

De zang van de Tjiftjaf in Spanje en Portugal wijkt zoveel af van de zang in onze noordelijke streken, dat sommigen deze Tjiftjaf zelfs als een aparte (onder)-soort willen zien. In het voorjaar van 1967 verbleef zo'n zgn. Iberische Tjiftjaf in de omgeving van Baarn. In Limosa 41:1-2 wordt over dit geval uitgebreid geschreven.

Het afgelopen voorjaar (1979) heb ik in Drenthe verschillende malen een vogeltje beluisterd, dat de zang van de Fitis en de Tjiftjaf combineerde. De eerste maal dat ik de vogel hoorde, kreeg ik de indruk dat er in een boom een Fitis en een Tjiftjaf door elkaar zaten te zingen. Bij wat nader bekijken, bleek echter de zang uit één keel te komen.

Op de waarnemersvergadering is een bandje met de zang van deze vogel al eens afgedraaid. Het vogeltje had door zijn lichte pootkleur het meeste weg van een Fitis.

In de jaren '64-67 zijn er, ook in Drenthe, één of meer vogels te beluisteren geweest, met een afwijkende zang. Deze zgn. "raadselzangers" werden in eerste instantie voor Grauwe fitissen aangezien. Later is, aan de hand van sonogrammen, welke van de zang werden gemaakt, gebleken dat dit een vergissing was. Uiteindelijk is men tot de conclusie gekomen dat het hier waarschijnlijk toch ging om Fitissen met een zeer afwijkende zang.

Het bandje met de zang van de vogel uit Drenthe van 1979 is door prof. Voous beluisterd, maar hij vond de vogel geenszins lijken op de "raadselzangers". Hij was van mening dat het hier een "mengzanger" betrof. In Duitsland heeft Dr. Schubert al eens over deze "mengzangers" geschreven.

Het zou aardig zijn, als er van onze Drentse zanger ook nog eens een sonogram gemaakt werd. Misschien is die mogelijkheid nog wel eens aanwezig.

Toch wel een aardig onderdeel van de natuur, die vogelzang. Vooral zo'n afwijkende zanger, die je aandacht extra lang gespannen houdt.

W.Baalbergen.
